martin

AMIS

těhotná vdova

plus

plus

těhotná vdova

MARTIN AMIS

těhotná vdova

důvěrné dějiny

PLUS

Přeložila Věra Klásková

The Pregnant Widow: Inside History
Copyright © 2010, Martin Amis
All rights reserved
Translation © Věra Klásková, 2012
Cover Design © Tereza Velíková, 2012

ISBN 978-80-259-0077-2

Věnováno KDYBY

Smrt současných forem společenského řádu by měla duši spíše těšit než trápit. A přece nás leká, že tento hynoucí svět po sobě nezanechává dědice, leč těhotnou vdovu. Mezi smrtí jednoho a zrozením druhého uplyne ještě mnoho vody, přejde celá dlouhá noc chaosu a bezútěšnosti.

Alexandr Ivanovič Gercen

Narcismus, narcisismus: subst., nepřiměřený či erotický zájem o vlastní osobu a tělesný vzhled; extrémní podoba sebelásky.

Příruční Oxfordský slovník

Nyní jsem připraven vyprávět o tom, kterak se těla proměňují v těla jiná.

Proměny

(Ted Hughes: *Příběhy z Ovidia*)

2006 – Úvod

Do městečka vjeli směrem od zámku; Keith Nearing se vydal soumrakem ulicemi italského Montale od auta k baru, z každé strany jednu dvacetiletou blondýnku, Lily a Šehrezádu…

Tohle je příběh sexuálního traumatu. Když Keitha zmíněné trauma postihlo, nebyl už ve věku choulostivém. Podle veškerých definicí byl dospělý a se vším svolný – naprosto svolný. Chceme tedy doopravdy použít slova *trauma* (z řec. „zranění“)? Protože když ono zranění utržil, ani kapku nebolelo. Jednalo se o počitek, jenž byl pravým opakem mučení. Tyčila se nad ním neoblečená a neozbrojená, štípala ho klíšťkami blaha: rty, konečky prstů. Ad mučení: z lat. *torquere*, tedy „kroutiti“. Byl to pravý opak mučení, třebaže se kroutilo ledasčím. Ničilo ho to pětadvacet roků.

×××

Za jeho mladých let se lidem, kteří byli hloupí nebo blázniví, říkalo hlupáci nebo blázni. Ale teď (teď, když byl starý) dostávali hlupáci a blázni speciální názvy pro to, co je souží. A právě po něčem takovém Keith toužil. Byl hloupý i bláznivý a toužil po speciálním názvu pro své soužení.

Všiml si, že speciálními nálepkami už se honosí i všelijaké dětské potíže. A on si o těchto domnělých neurózách a fantomových hendikepech četl s poťouchlostí zkušeného a dnes už notně cynického rodiče. Jo, tohle poznávám! říkal si. Jde o neduh známý též pod pojmem syndrom mrňavého spratka. A támhleto už jsem taky zažil: porucha stimulující rozvoj líného parchanta. Byl si vcelku jist, že tyhle poruchy a syndromy nejsou

nic než výmluvy, aby matky a otcové mohli svoje potomstvo cpát medikamenty. V Americe, která – rámcově vzato – představuje naši budoucnost, je většina domácích mazlíčků (asi šedesát procent) na antidepresivech.

Když se Keith vrátil v myšlenkách zpět, napadlo ho, jak by bývalo skvělé před takovými deseti dvanácti lety pumpovat prášky do Nata a Guse a nastolit tak v jejich bratrovražedné válce klid zbraní. A teď by se mu zase zamlouvalo, kdyby mohl omámit léky Isabel a Chloe pokaždé, když se ozbrojí vřískotem a ječením (ve snaze dohnat to až na hranice vesmíru) či když s veškerou drzostí, k níž člověka opravňuje zbrusu nový objev, pronesou nějakou neuvěřitelně zraňující poznámku stran jeho vzhledu: *Kdybys měl trochu víc vlasů, tati, vypadal bys podstatně líp*. No na mou duši! *Táto, když se směješ, vypadáš jako potrhlej starej vandrák*. Je tohle možné…? Keith si dokázal variantu antidepresiva představit dost snadno. *Pojďte sem, holčičky moje. Ochutnejte tohle dobroučký nový cukrátko!* Fajn, ovšem pak by to člověk musel konzultovat s lékařem a vycucat si z prstu nějaký ten zdravotní problém a vystát frontu v lékarně na Lead Road, zalité světlem zářivek…

Co je to se mnou? uvažoval. Když pak jednoho dne (v říjnu 2006) přestalo sněžit a už pouze pršelo, vyrazil ven, rovnou do té křížovky s tajenkou, do té pouliční abecedy, rozumějte mezi výkopy nacucané vláhou, na to skvostné archeologické naleziště, v něž se proměnilo město Londýn. A tam byli lidé. Jako vždycky poslední dobou jim hleděl do tváře a přitom si myslel: On – 1937, ona – 1954, oni – 1949… Pravidlo číslo jedna: Nejdůležitější je na člověku datum narození. To díky němu vchází do historie. Pravidlo číslo dvě: Dříve či později se z každého lidského života stává tragédie, někdy dříve, později vždycky. Pravidla další budou následovat.

Keith se usadil v kavárně, kam zpravidla chodíval, s kávou Americano, s nezapálenou francouzskou cigaretkou (pouhá rekvizita), s britskými novinami velkého formátu. A tady to máme, ty nové zprávy, nejčerstvější pokračování thrilleru a dob-

rodružného bijáku, napínavé stránky planety Země. Svět je kniha, kterou nedokážeme odložit… A Keith si začal číst o nové duševní chorobě, o té, jež k němu promlouvala strašidelným šepotem. Nová choroba postihovala děti, ale nejlépe účinkovala u dospělých – u těch, kdo už dosáhli věku rozumové dospělosti.

Nová nemoc nesla název syndrom tělesné dysmorfie čili porucha vnímání ošklivosti. Ti, kdo STD čili PVO trpí, zírají na svůj odraz v zrcadle a vidí něco ještě horšího než realitu. V tomto životním období (Keithovi bylo šestapadesát) je už člověk smířen s prostou pravdou: každá další návštěva u zrcadla ho předem konfrontuje s čímsi bezpříkladně příšerným. Ale když v těchto dnech Keith visíval nad koupelnovým umývadlem, měl pocit, že je pod vlivem nějakého pekelného halucinogenu. Každá výprava k zrcadlu mu vstříkla do žil dávku kyseliny lysergové a velmi zřídka se z toho vyklubal primatripový trip, spíš to byl skoro vždycky trip mizernětripový, avšak o trip šlo pokaždé.

Keith si objednal další kávu. Ta zpráva ho povzbudila.

Možná že takhle doopravdy nevypadám, blesklo mu hlavou. Jenom mi přeskočilo – nic víc. Takže se snad ani nemám čím trápit. Syndrom tělesné dysmorfie čili porucha vnímání ošklivosti, ano, doufal, že ho postihlo právě tohle.

Když zestárnete… Když zestárnete, nastoupíte do konkurzu na svou životní roli a pak, po nekonečných zkouškách, ve finále hrajete v hororu – v diletantském, nezodpovědném a v prvé řadě nízkorozpočtovém hororu, kde si autoři (jak už to u hororových snímků bývá) to nejhorší šetří na konec.

×××

Všechno, co následuje, je skutečné. Skutečná je Itálie. Skutečný je zámek. Všechna děvčata jsou skutečná a skuteční jsou mládenci (skutečná je Rita, a ač je to k nevíře, skutečný je i Adriano). Dokonce jsme jim ani nezměnili jména. Proč se tím

namáhat? Abychom chránili nevinné? Nikdo nebyl bez viny. Anebo byli nevinní všichni, ale chránit je nelze.

Takhle to holt chodí. První krizi smrtelnosti máte po čtyřicítce (*smrt mě nehodlá ignorovat*) a po dalších deseti letech máte první krizi věku (*tělo mi našeptává, že smrt už si na mě líčí*). Jenomže mezitím se s vámi děje cosi nanejvýš zajímavého.

Totiž jak se blíží padesáté narozeniny, začínáte mít pocit, že váš život řídne a že bude řídnout dál a dál, až zřídne v nicotu. A občas si říkáte: Šlo to nějak rychle. Jo, šlo to nějak rychle. V určitém rozpoložení to budete nejspíš formulovat poněkud energičtěji, asi takto: *NO NAZDAR! Že to ale šlo KURVA RYCHLE!!!* Vzápětí přijde a zase odejde padesátka a pak je vám jedenapadesát a dvaapadesát. A život opět houstne. Protože v nitru vaší bytosti dlí nyní ohromná, dosud neznámá skutečnost, podobná neobjevenému kontinentu. A tou je minulost.

Kniha první
Kam klademe dějiště našeho příběhu

1: Franca Viola

Bylo léto roku 1970 a čas je dosud nezašlapal do země, tyhle verše:

> Pohlavní styk začal
> v roce 1963
> (což bylo na mě dost pozdě) –
> mezi zrušením zákazu *Milence lady Chatterleyové*
> a prvním elpíčkem Beatles.
>
> Philip Larkin: „Annus mirabilis“
> (dříve „Historie“), časopis *Cover*, únor 1968

Nyní však bylo léto 1970 a pohlavní styk už měl za sebou solidní vývoj. Urazil dlouhatánský kus cesty a zahnízdil se v každé mysli.

Poukázal bych na fakt, že pohlavní styk má dvě jedinečné vlastnosti: Je nepopsatelný. A zalidňuje svět. Neměli bychom se tedy divit, že ho má kdekdo plnou hlavu.

×××

Během tohoto horkého, nekonečného a z hlediska erotiky rozhodujícího léta bydlel Keith v zámku na horském úbočí nad jistým městečkem v italské Kampánii. A teď se ubíral soumrakem zadními uličkami Montale od auta k baru, z každé strany jednu dvacetiletou blondýnku, Lily a Šehrezádu… Lily: výška sto šedesát tři centimetrů, míry 85-63-85. Šehrezáda: výška sto sedmdesát pět centimetrů, míry 93-58-83. A co Keith? Inu, ten byl stejného věku a štíhlý (tmavovlasý, paličatě vyhlížející mladík s bradou, která pozorovatele dost uváděla v omyl, a se str-

ništěm na lících) a zaujímal ono často diskutované území mezi hraničními body sto šedesát pět a sto šedesát osm centimetrů.

Vitální statistika. Tento pojem se ve studiích o stavu společnosti původně vztahoval k narozením a sňatkům a úmrtím, kdežto nyní znamená poprsí-pas-boky. O vitální statistiku jevil Keith za dlouhých dní a nocí své rané adolescence obzvláštní zájem a sníval o ní za účelem svého samotářského obveselení. Ačkoliv v kreslení nikdy nevynikal (když přišlo na pastelky, měl obě ruce levé), dokázal klást na papír čísla, ženy v obrysech vyjádřených numericky. A hodna pozornosti mu připadala každá myslitelná kombinace nebo cokoliv alespoň vzdáleně humanoidního, například 88-113-138 či 150-150-150. 116-118-78, 78-118-116, inu, dokonce i tohle stálo za úvahu. Ale člověka to pořád jaksi táhne zpátky k archetypu přesýpacích hodin, a jakmile jednou narazí na (kupříkladu) 243-8-243, něco nového už těžko objeví, zato může strávit utěšenou hodinku tím, že zírá na číslici osm postavenou na výšku a pak položenou na bok, dokud se zas otupěle nevrátí ke svým dojemným, něžným kombinacím různých sedmdesátek-padesátek-sedmdesátek. Nic než cifry, nic než celá čísla. A přece: když coby chlapec spatřil vitální statistiku pod fotografií nějaké zpěvačky či filmové hvězdičky, zdál se mu tento údaj žvanivě indiskrétní, poněvadž mu sděloval všechno, co potřeboval vědět o tom, co mělo záhy nastat. Tyto ženy netoužil objímat a líbat – zatím ne. Toužil je zachraňovat. Zachránil by je (třeba) z nějaké ostrovní pevnosti…

85-63-85 (Lily), 93-58-83 (Šehrezáda) – a Keith. Všichni studovali na Londýnské univerzitě, tihle tři. Práva, matematika, anglická literatura. Inteligence, aristokracie, proletariát. Lily, Šehrezáda, Keith Nearing.

Kráčeli příkrými uličkami, které trhal svist skútrů a přetínaly větrem zmítané tapiserie šatů a ložního prádla, a kde na každém druhém rohu číhaly oltáříky osazené svícemi a dečkami a figury v životní velikosti, jež znázorňovaly světce, mučedníka, k smrti

unaveného kněze. Krucifixy, mešní roucha, vosková jablíčka zelená či napadená snětí. A pak zde byl puch, kyselé víno, kouř z cigaret, vařené zelí, kanály, bodavě sladká kolínská a rovněž závan horečky. Trojlístek se zdvořile zastavil, než se jim přes cestu přeloudala urostlá hnědá krysa (znamenitě přizpůsobená prostředí): kdyby uměla mluvit, ledabyle by zavrčela *Buona sera*. Psi štěkali. Keith zhluboka dýchal a zhluboka nasával lechtivý, dráždivý závan horečky.

Klopýtl a zase srovnal krok. Co to bylo? Už čtyři dny, tedy od svého příjezdu, žil Keith v obrazu a teď z něj vystupoval. Se svými odstíny kadmiové červeně, kobaltové a safírové modři, stronciové žluti (všechny čerstvě rozetřené) byla Itálie obrazem a on teď z něho unikal a vstupoval do čehosi, co už znal: do centra a výstavních čtvrtí skromného průmyslového městečka. Města, ta Keith znal. Znal skromné hlavní ulice. Kino, lékarna, trafika, cukrárna. S prostornými výklady a interiéry zalitými světlem neonů – toť nejranější podoby lesku butiků v tržním prostředí. Figuríny z karamelově hnědého plastu, jedna bezruká, jiná bezhlavá, jsou tamhle ve výloze naaranžované do pozic evokujících zdvořilost, jako by člověka vítaly ve světě ženských tvarů. Byla tudíž stroze vyřčena historická výzva: místa dřevěných madon na nárožích postranních uliček nakonec zaujmou umělohmotné moderní dámy.

Teď se něco stalo – tohle ještě jakživ nezažil. Stačilo patnáct či dvacet vteřin a Lily s Šehrezádou (i s Keithem, který se uprostřed té skrumáže jaksi vyčlenil) pohltil houf mladých mužů, nikoliv chlapců ani mladíků, ale mladých mužů v nažehlených košilích a kalhotách s puky, kteří halekali, žadonili, pochechtávali se – a všechno se to ve světle pouličních lamp třepotalo a tanečně podupávalo a míchalo dohromady a rozprostíralo do vějíře jako při telekinetickém karetním triku s králi a kluky… Sálala z nich energie vzpoury ve východoasijském či subsaharském kriminálu (podle Keithových představ), ale ve skutečnosti se nikoho nedotýkali, nikoho neohrožovali, a když ušli sto metrů, jako hlučná soldateska se uspořádali do volné formace,